

LAISVĖ—LIBERTY

METAMS PRENUMERATA:

Jungtinėse Valstijose . . . \$8.00
Dalyje Quencs apskrities \$9.00
Kansadoje \$9.00
Kitur užsienyje \$10.00
Pavienio egzemplior. kaina 5 c.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY

LITHUANIAN DAILY
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, L. I
Telephone Virginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 162

Richmond Hill 19, N. Y., šeštad., Rugpiučio (August) 20, 1955

Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

Vėliausios žinios

Washingtonas. — Nors daug kalbama apie nusiginklavimą, JAV aviacijos štabas skelbia, kad padidins vietinę (Amerikos kontinento) aviaciją nuo 12 oro divizijų iki 16, reiškia — vienu trečdaliu.

Ženeva. — Atominų klausimų konferencijoje buvo iškelta, kad mokslininkai surado būdus sodiumo ir postasiumo keliu transformuoti skaldomų atomų jėgą į pigią apšildymo jėgą.

New Yorkas. — Karinio teismo teisėjai — karininkai — pradėjo svarstyti seržanto Gallagherio likimą. Jo gynėjas pulkininkas Walsh pareiškė, kad Gallagheris yra auka gandy, neapykantos, nepatvirtintų kaltinimų.

Tel Avivas. — 10 CIO ir AFL unijų vadų atvyko Izraelin.

Tel Avivas. — Ben Gurionas sakė, kad jis organizuos valdžią iš visų partijų, apart fašistinio "Heruto" ir komunistų. Tas reikštų, kad valdžion įeitų ir su komunistais bendradarbiaujantieji kairieji socialistai.

Maskva. — Amerikiečių fermerių delegacija lankosi Kazachstane, kur stebi naujai plėšiamus dirvonus. Tai jų kelionės galas, nes jie rengiasi grįžti Maskvon, iš kur skris namo.

Washingtonas. — Žemės ūkio reikalų sekretorius Taft Benonas nutraukė savo atostogas, kad priimtų tarybinių specialistų delegaciją. Ji atvyks Washingtonan ateinančią savaitę, o iš ten skris Kanadon.

Newark, N. J. — AFL Mokytojų federacija nutarė ginti tris vietinius mokytojus, kurie atsisakė atsakyti klausimus kongresiniam komitetui. Tie mokytojai buvo pašalinti ir unija dabar jiems padės samdyti advokatus. Bet AFL unija reikalauja iš jų, kad jie pasirašytų anti-komunistinius pareiškimus.

Paryžius. — Aukštoji Francūzijos Komunistų partijos vadovybė, kairioji inteligentija ir tūkstančiai žmonių dalyvavo mirusio dailininko F. Legero laidotuvsė.

Deli. — Dauguma Indijos laikraščių reikalauja, kad Nehru savo žodžiu prirtartų Goa išlaisvinimui, kas priduotų daugiau įkvėpimo visam judėjimui. Kai kurie laikraščiai net reikalauja, kad Indija pasiųstų savo karines jėgas prieš portugalų garnizoną.

Bet "Hindustan Times" nurodo, kad toks elgėsys nepritiktų Indijai, ypatinagai, nes ji pasauliniu mastu stoja už taikingą visų problemų sprendimą.

Londonas. — Kairiųjų darbiečių vadas Bevanas straipsnyje savo žurnale "Tribune" sako, kad pulkininkas Arnoldas, kuris kalba apie savo kankinimą Kinijoje, meluoja.

Kinai nebūtų taip kankinę žmogų ir paskui jį išlaisvinę, kad jis pasauliui pasakotų, sako Bevanas.

Naujas J.A.V. planas ginklams inspektuoti

Washingtonas. — Amerika šio mėnesio 29 pasiūlys Jungtinėms Tautoms naują ginklų inspekcijos planą. Kaip yra žinoma, Ženevos konferencijoje Eisenhoweris pasiūlė, kad Amerika ir Tarybų Sąjunga galėtų orlaiviais ir fotografavimu inspektuoti viena kitos karinius įrengimus. Dabartinis Amerikos planas yra, kad po inspekcija papultų netik Amerika ir

Tarybų Sąjunga, bet visas pasaulis.

Planas bus patiektas Jungtinių Tautų nusiginklavimo subkomitetui. Planas apims ir kai kuriuos punktus, kuriuos pabiūlė Sovietai. Jie siūlė, kad visų šalių uostuose, kryžkeliuose, geležinkelių mazguose ir kitose strateginėse vietose rastųsi užsienio inspektorių grupės.

Francūzų policija sužeidė daug krovikų-streikierių

Paryžius. — Nantes uoste policija lazdomis ir ašarūnėmis dujomis puolė streikuojančius uostininkus ir krovikus ir daug jų sužeidė. Bombo buvo mesta į samysį ir apie 70 žmonių, tarp jų ir keliolika policininkų, buvo sužeista. Policija kaltina, kad bombą metė streikieriai, bet unija sako, kad tai buvo provo-

kacija. Uostininkai streikuoja reikalaudami 40 frankų (11 centų) algos pakėlimo valandai. Jie priklauso prie kovingos CGT kairiečių vadovaujamos unijos. Streikieriai įsiveržė į laivų savininkų sąjungos raštines ir jas okupavo. Policija bandė juos išmesti, bet be pasisekimo.

Sovietų spauda smerkė "perdėtą nacionalizmą"

Maskva. — Žurnalas "Partinaja Zizn" sako, kad perdėtas nacionalizmas, giriamas viską, kas sava, yra kenksmingas, priešingas tikram internacionalizmui. "Partinaja Zizn" pajuokia "Kvas-nacionalistus," žmones, kurie sako: "Mūsų kvasas geresnis už jūsų šampaną."

Bakersfield, Calif. — Tarybinė žemės ūkio specialistų delegacija, kuri jau matė Iowos kukurūzus.

Wisconsinso pieno ūkius, Chicagoos traktorių fabrikus ir Nebraskos kviečių laukus, dabar apžiūri Californijos vynuogynus.

Ottawa. — Kanados spauda plačiai rašo, kokie mieli svečiai Kanadoje bus tarybiniai žemės ūkio specialistai.

Teheranas. — Irano karinis prokuras gen. Azemudeh reikalauja mirties bausmės daktarui Mortezeui Jedziui. Tudeh (Liaudies) partijos įsteigė jį.

Ženeva. — Derybos tarp Amerikos ambasadoriaus Johnsono ir Liaudies Kinijos ambasadoriaus Wango kol kas dar nedavė teigiamų vaisių, bet jos visvien nenutraukiamos. Kinai reikalauja, kad Amerika leistų neutrali jėgai apklausti Amerikoje esančius kinus studentus, ar jie nori grįžti namo. Bet amerikiečiai reikalauja visų pirma, be jokių sąlygų, išlaisvinti visus Amerikos piliečius Kinijoje, o tik paskui tartis apie kitus dalykus.

Paryžius. — Čia mirė 74 metų amžiaus pasaulinio gars dailininkas Fernandas Legeras. Komunistų partija išleido specialų liūdėsio komunikatą.

Meksikos Miestas. — Garsusis dailininkas Diego Rivera, kuris serga vėžiu, vyksta Tarybų Sąjungon, kad pasidotu operacijai.

Belgradas. — Penki vadovaujantieji apšvietos veikėjai vyksta į Tarybų Sąjungą.

Amerikos orlaivis nukrito Korėjos neutralėje zonoje

Seoulas. — Amerikiečių aviacijos štabas praneša, kad JAV treniravimo lėktuvas per klaidą skrido virš neutrališkos zonos šiaurinės dalies. Jis nukrito, po to, kaip Siaurės Korėjos zenitinės patrankos atidarė ugnį į jį.

Kitas orlaivis, kuris išskrido ano ieškoti, taipgi buvo pašautas, bet lengvai ir jis sugebėjo grįžti į savo bazę. Amerikietis generolas Parks pasiuntė korėjiečiams protestą.

Pro-vokiškos demonstracijos Saare sukėlė rimtas rūšes

Saarbrueckenas. — Elementai, kurie stoja už Saaro krašto prijungimą prie Vokietijos, čia pravedė plačias demonstracijas. Tarp tų elementų veiklūs ir socialdemokratai, netik dešinės partijos. Francūzų kontroliuojama vietinė (vokiškai kalbanti) policija demonstrantus bandė išsklaidyti. Iš abiejų pusių yra po keliolika sužeistų.

Vokiečių turistai Maskvoj stebės futbolo rungtynes

Maskva. — Čia atvyko apie 1,500 turistų iš Vak. Vokietijos, 120 vokiečių laikraštinių ir futbolo komanda. Vokiečiai futbolistai šį sekmadienį loš prieš tarybinę rinktinę. Turistai ir laikraštinkai atvyko stebėti tas rungtynes.

Seoulas. — Santykiai tarp Pietų Korėjos ir Japonijos tokie įtempti, kad diplomatiniai santykiai gali būti visai nutraukti.

Naujas laivyno vadovas

Washingtonas. — Admirolas A. A. Burke paskirtas naujuoju laivyno komandieriumi.

Ženeva. — Pasaulinė atominų reikalų konferencija, kurioje dalyvavo 2,000 mokslininkų, pasibaigė draugiškumo ir kooperacijos atmosfera.

knode isiano vaistija.

Lietuviškos kolonijos

Didelis skaičius sunkiau pabaliestu vietovių turi nemen-

vandeni. Didžiulės rutys patvindė upes ir upokšnius, šliūžai daugelyje vietų buvo užplauti, laukai ir miesteliai pavirto upėmis ir ežerais.

gy ir mašinų tikslams, kuriuos galėtų aptarnauti mažesnis žmonių skaičius. Benediktovas pasakė amerikiečiams, kad Sovietų Sąjungoje derlius

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$8.00
Queens County, per year	\$9.00
Canada and Brazil, per year	\$9.00
Foreign countries, per year	\$10.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ŠTAI ARGUMENTAS

DAR IR ŠIANDIEN Amerika teberokuoja Trumaninio karo nuostolius Korėjoje. Jie pasirodo dideliais. Pasirodo, mūsų šalis buvo pasiuntus Korėjon 1,600,000 vyrų. Tūkstančiai jų žuvo. Tūkstančiai sugrižo paliegusiais.

Apsigynimo departamentas reportuoja, kad iš tos milžiniškos armijos 7,190 buvo patekę karo nelaisvėn. Ten jiems, aišku, nebuvo "velykos." Iš jų mirė 2,730. Kiti sugrižo namo.

Ką tai visa parodo? Tai parodo, kad, kaip neimsime, karas yra "pragaras." Šis pranešimas apie nuostolius Korėjoje turėtų patarnauti dar vienu galingu argumentu prieš karus. Jeigu šis, palyginti mažas, karas davė tokius nuostolius, tai kas atsitiktų, jeigu kiltų atominis karas? Ar pagalvoja apie tai tie sutverimai, kurių tarpe randasi ir lietuvių, kurie taip lengva širdimi kalba apie ateinantį karą, kurie net trokšta tokio karo?

Mes sakome: Užteko karų ir žudynių! Juos turi pavaduoti sveikas protas. Tie visi stebuklingi mokslo išradimai ir atidengimai turi tarnauti žmogaus būklės gerinimui, o ne naikinimui.

Štai kodėl mums taip džiugu, kad tarptautinis įtempimas pradeda atvesti, kad šaltojo karo beprotystė traukiasi šalyn, kad kraštai ir tautos pradeda susikalbėti.

"ŠAŠAI ANT KŪNO"

INDIJOS PREMJERAS NEHRU praeitais metais išsireiškė, kad Francūzijos ir Portugalijos laikomos kolonijinės Indijos teritorijoje yra "šašai ant Indijos kūno."

Nuo to laiko francūzai jau spėjo pasitraukti iš savo kolonijų-koncesijų. Bet klerikališkai fašistinės Portugalijos vadovai nei girdėti nenori apie pasitraukimą iš Goa ir kitų koncesijų.

Vienok Goa yra tokia pat indiška, kiek Lisabono priemiestis yra portugališkas. Ji guli prie pat Bombejaus ir yra indų apgyventa. Tik valdininkai, pirkliai ir kariai yra portugalai.

Kaip Portugalija teisinga tą savo nesitraukimą? Ogi, kad Goa esanti "katalikiška," "vakarietiškos civilizacijos avantpostas," "Švento Ksavero palaiminta vieta" ir panašiai. Bet indai, ir su pateisinimu apie tai nenori girdėt. Ksaveras ne Ksaveras—Goa yra Indijos dalis ir turės būti Indijos. Neveltui indų patriotai miršta už tai šiuo momentu.

Londonas. — Tarybinis ambasadorius Malikas turėjo ilgą pasikalbėjimą su premjeru Edenu.

LITERATURA--MENAS

"Pasakojimai iš Istorijos"

Naujutėlė knyga, "šviežia nuo preso," kaip išsireiškia spaustuvininkai, mūsų rankose: paskutinis LLD leidinys, D. M. Šolomsko raštai, "Pasakojimai iš Istorijos."

D. M. Šolomsko skaitančiai Amerikos lietuvių visuomenei perstatyti nereikia. Ji skaitė daug jo brošiūrų, straipsnių ciklų, apybraižų, vertimų. Iš jo vertimų pažymėtini Zazubrino istorinė apybraiža "Du Pasauliu," Gladkovo romanas "Cementas," Dorokovo istorinė apysaka "Klasių Kova," Gromovo apysaka "Karas Lietuvoje" (originalė "Za Krestami"). Iš jo brošiūrų paminėtinos "Kinija žengia į laisvę," "Naujo Karo Gaisras" ir daug kitų.

Periodinėje spaudoje jo raštų tilpo daugybė. Kai kurie jo raštų ciklai, kurie tęsėsi "Laisvėje" arba "Vilnyje" per mėnesius, savimi yra knyginio dydžio. Pažymėtini tokie raštai, kaip "Aušra Vakaruose" (apie Francūzijos revoliuciją), "Baltasis Aras Svetimais Sparnais" (apie prieškarinę pilsudskinę Lenkiją), "Nereikalingi žmonės" (apie Amerikos karo veterano bado maršą ant Washingtono) ir daug kitų.

Ir tai tik maža dalis jo spausdintų raštų.

Bet "Pasakojimai iš Istorijos" tam tikra prasme yra lyg jo pirmoji knyga, tai yra, jo pirmas tarp savų viršelių sukeltas spausdintas žodis knyginio dydžio.

Kas tai per knyga? Pats pavadinimas tą gan nuosekliai nusako. Leidėjai pratarinėje sako:

Pats knygos pavadinimas daugmaž pasako ir jos pobūdį. Tai nėra vienos kurios tautos ar vieno kurio pasaulio kampo istorija. Tai tikrai tam tikrų svarbių istorinių epizodų pavaizdavimas pasaulio bei apsakymų formoje.

Galima būtų prie to pridėti, kad tai taipgi nėra vienos eros arba epochos istorija, o istoriniai epizodai iš įvairių laikų. Vieni jų žilos senovės, kiti viduramžių, tretieji dabartinių laikų. Knyga paskirstyta į skyrius pagal vietas, kas reiškia, kad chronologiškai ji negalėjo būti sutvarkyta, nebent pačiuose skyriuose.

Pats autorius savo įžanginėse pastabose pažymi, ko siekia iš pažangaus taško parašyta istorija. Mes skaitome:

Atrodo, kam studijuoti, kam žinoti, kas dedasi dabar, ką aplink save matome?

Ne, nepakanka! Praeitį

D. M. Šolomskas

mes studijuojame, tiriamo, kad geriau suprasti dabartį ir kad numatyti, kur visuomeninis gyvenimas eina, kas gali atsitikti ateityje. Ir tik gerai istoriją žinant, ištyrus supratęs tiesą — galima teisingai numatyti ateitį. Teisingo mokslo pamatai yra padėtas materialistinis istorijos supratimas. Tik šis mokslas yra teisingas, tik jis dalykus ima tokiomis, kokios jie buvo, yra, ir numato ateitį

Toliau autorius nurodo, kad klaidinga manyti, jog visos istorijos teisingos. Kai kam tas gali atrodyti bereikalinga pastaba, savaime aiškus dalykas, aksiomas. Bet ji reikalinga, nes yra skaitytojų, kurie dar tiki, kad viskas, kas surašyta "mokslinėse knygose," yra faktai. D. M. Šolomskas teisingai nurodo tokiems skaitytojams, kad kaip pasaulis dalinasi į klases, taip istorijos rašomos iš klasinių taškaregių, kad istorija, parašyta iš turčių klasės taško, ir istorija, parašyta iš darbo žmonių taško, yra du visai priešingi dalykai.

"Pasakojimai iš Istorijos" yra 320 puslapių knyga. Ji padalinta į keturias dalis: 1. Iš Jungtinių Valstybių istorijos; 2. Iš Lietuvos praeities; 3. Didieji pasauliniai įvykiai; 4. Antrojo pasaulinio karo audrose.

Paskutinis skyrius didžiausias. Tai nestebėtina, nes D. M. Šolomskas, kuris yra visokios istorijos nuodugnus studijuotojas, bene atdžiausiai studijuoja karų istoriją. Kas tai praeito pasaulinio karo metu išsireiškė, kad jis yra "vienintelis Amerikos lietuvių spaudos karinis ekspertas."

"Pasakojimai iš Istorijos" yra 61-mas LLD leidinys. Kaip istorinės temos knyga ji prisideda prie kelių jau turimų LLD istorinių veikalų, kaip tai A. Petrikos "Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai," kelių autorių "Amerikos Demokratijos Steigėjai," prof.

iš Lietuvos

Ruošia transėjas

DŪKŠTAS. Rimtą dėmesį būsimajam kukurūzų derliaus išsaugojimui skiria Vandos Vasilevskos vardo kolūkis. Čia statybininkai ruošia silosavimo įrenginius kukurūzams laikyti. Pirmoje laukininkystės brigadoje silos transėja jau betonuojama. Tuo pat metu kolūkyje remontuojamos turimos senos transėjos.

Lietuvos kompozitorių sąjungoje

Neseniai Kompozitorių sąjungoje įvyko komp. S. Vainiūno naujojo kvinteto aptarimas. Tai pirmasis šio žanro kūrinys lietuvių tarybinėje muzikoje. Kalbėjusieji pasitarime iškėlė kvinteto temų nacionalinį melodingumą, formos aiškumą, muzikinės kalbos turtingumą, didelį viso veikalo emocionalumą.

Aptarime dalyvavusieji vienbalsiai pasiūlė artimiausiu metu S. Vainiūno fortepijoninį kvintetą atlikti viešame koncerte ir per Respublikinį radiją.

Panevėžyje, Rokiškyje ir Biržuose neseniai lankėsi tęsiantis gastroles mūsų respublikoje Baltarusijos Molo-dečno srities dainų ir šokių ansamblis. **A. Matiukas**

PRIEKULĖ. — MTS savi-veiklininkai aktyviai ruošiasi artėjančiai dainų šventei. Eguliariai vyksta liaudies šokių ratelio repeticijos, kurioms vadovauja Liūdžius. Ratelis išmoko visus dainų šventės repertuarui skirtus šokius. Įvykusioje rajono meninės saviveiklos ratelių apžiūroje buvo gerai įvertinti liaudies šokiai "Jievaro tiltas," "Kolūkio pirmininkas," "Sukčius," "Lineliai" ir kiti.

MTS šokių ratelis įsigijo visus reikalingus tautinius rūbus. **A. Gurauskas**

Kosminskio "Viduramžių Istorija," prof. Pakarklio "Piezėžiai ir Lietuvių Tauta," A. Bimbos "Amerikos Prezidentai," "Pasakojimai iš Istorijos" yra vertinga sandraugė toms visoms knygoms. Ji bus su susidomėjimu skaitoma ir vertinama. Jos pirmas įspūdis geras. Palikdami detališką kritiką kitam kartui, pasakysime, kad pasveikinimas priklauso autoriui ir leidėjams su tuo nauju indėliu. Tik vieno galima tuojau pasigesti (o kaltė leidėjų): knyga prašyte prašosi iliustracijų, nes tai tokios rūšies knyga, kur iliustracijos tinkamiausios ir reikalingiausios gyvumo pridavimui. O jas dėti buvo galima. **A. Š.**

KĄ ŽINOTE APIE ILGAJĄ DURBINGIŲ EŽERĄ?

Tarp Pabradės ir Giedraičių nusitęsiasia ilgiausias Lietuvos ežeras — Dubingiai. Jo ilgis—22,5 kilometro. Ežeras turi dvi žymesnes atšakas: iš vakarų pusės į jį įsilieja 4,9 km. ilgio Žalktynės įlanka, o iš rytų — Viragolos įlanka (2,4 km). Taigi, kartu su įlankomis Dubingių ežero ilgumas siekia net 29,8 kilometro.

Ežeras vingiuoja tarp aukštaičių aukštumos kalvų ir kalnelių, savo forma kartais labai primindamas upę. Vidutinis Dubingių plotis yra maždaug 300 metrų. Vietomis jis yra 2—2,5 karto didesnis, o vietomis ežeras susiaurėja net iki keliasdešimt met. Pagal savo formą ežeras skirstomas į 3 dalis: šiaurvakarinę, centrinę ir pietrytinę. Visos šios dalys užima beveik 1,000 hektarų plotą. Ežero gilumas įvairus: giliausia vieta aptikta centrinėje dalyje.

Dubingių ežere yra keturios salos. Ties Dubingių miesteliu anksčiau buvusi didžiausia Pilies sala dabar jau susijungė su krantu ir virto pusiasaliu.

Ežero dubuo ne kas kita, kaip ledyno išgremžtas slėnis. Dalis šio slėnio apsemta vandeniu. Tačiau visas slėnis yra žymiai didesnis, negu Dubingių ežeras. Jis su gausybe ežerėlių dugne nusitęsiasia už Giedraičių, šiaurvakarių kryptimi, o taip pat už Nėries kilpos

ties Buivydžiais — į pietryčius.

Dubingių ežeras turi keletą intakų. Iš vakarų į jį įteka Kirnos upelis, o iš rytų — Balošos upelis, kuris jungia Balošo ežerą su Dubingiais. Iš Šiaurės pusės neša savo vandenį Melničėlės (Melničiavietės) upelis. Yra dar keletas bevardžių upelių. Išteka iš ežero vandens perteklius Dubingės upeliu, kuris prasideda Viragolos įlankoje. Dubingė įteka į Žeimeną 17,6 km. nuo jos žiočių.

Melničėlės upelis

Įdomiausias ir gražiausias yra Melničėlės upelis. Ji ilgis tėra 1,2 km. Jis išteka iš Soselio ežero, esančio 12 m. aukščiau, negu Dubingių ežero vandens paviršius. Dėl didelio aukščių skirtumo tokiam mažame atstume upelis labai sraunus. Vanduo čia visame upelio ilgyje uždamas, šniokšdamas kripta per įvairaus dydžio akmenis, kurių čia labai gausu. Tylų vakarą ši užėsį galima girdėti net už keleto kilometrų.

Upelis teka 30—35 metrų gylio slėnyje, kurio statūs slaitai yra apaugę krūmais.

Aukšti ežero krantai beveik ištiesai apaugę miškais bei krūmais. Čia yra gausybė įlankų, pušiasalių bei salelių. Puikus sakais kvėpiantis oras, miškų uogos ir grybai traukte traukia į šį kampelį atostogaujantius respublikos darbo

žmones, turistus. Vasarą čia galima sutikti darbininkus ir tarnautojus ne tik iš Tarybų Lietuvos miestų, bet ir iš broliškųjų respublikų.

Iš istorijos

Įdomi yra ežero pakrantėje esančio Dubingių miestelio istorija. Šis miestelis įsikūręs daugiau kaip prieš penkis šimtmečius. Jis yra buvęs pavieto centras. Čia stovėjusi pilis. Jos griuvėsių likučiai randami ir dabar kalvoje, kuri kadaise buvo apjuosta ežero vandeni.

Tarybinės santvarkos metais pasikeitė gyvenimas Dubingių apylinkėje. Čia atidaryta septynmetė mokykla, klubas-skaitykla, paštas, pradėjo veikti pieno perdirbimo punktas ir t. t.

Tose Dubingių ežero pakrantės vietose, kuriose dirvožemis yra tinkamas augalijai augti, dabar žaliuoja kolūkiniai laukai, pievos. Čia yra Danilovo medelynas. Jis kasmet patiekia tūkstančius vaismedžių aplinkinių kolūkių sodams. Kasmet geresnius gamybinius rodiklius pasiekia "Tarybų Lietuvos," "Už taiką" ir kitų aplinkinių kolūkių nariai.

Graži Dubingių ežero apylinkė ateityje turėtų virsti dar labiau mėgiama darbo žmonių poilsio vieta. Čia galima būtų pastatyti poilsio namus, įrengti pionierių stovyklas, o sraunų Melničėlės upelio vandenį reikėtų pajungti darbo žmonių poreikiams.

A. Garunkštis

Geologijos ir geografinio instituto jaunasis mokslinis bendradarbis

Kai tamsūnas mojas mokinti šviesuolius

Vienas iš plačiausia visame pasaulyje šgarsėjusių atžagareivių yra kongresmanas Francis W. Walter, demokratas iš Pensylvanijos. Jis, kaip žinia, yra ko-autorius "Walter-McCarran" įstatymo, kuriuo piktinas ne tik Amerikos, bet viso pasaulio padorieji žmonės. Šis įstatymas daro gėdą Amerikai, žemina jos ardą, puldo jos prestižą.

Na, ir dabar šis reakcionierius iš Pensylvanijos patapo "dideliu" žmogumi: Jis atsistojo Kongresinio Neameriškės Veiklos Komiteto prysakin. Kitais odžiais, jis užėmė taip pat didžiausio gonoranto Joseph McCarthy vietą. Kas nanė, kad Kongresas nesuras kitą toio akiplėšos tai vietai, kokiu buvo McCarthy, skaudžiai apsigavo. Jis surado. uomi yra miñetas kongres. Walter.

Kongresmanas Walter su savo komitetu atsikraustė New Yorkan. Jis būk uuodęs ar sužinojęs, kad New Yorkent Broadway teatruose, radijo ir televizijos stotyse esą privisę komunistų. Ja, ir Mr. Walter pasimojo juos papyrinėti. Tuojau išleido įsakymą net 27 ymausiems aktoriams prieš jį pasirotyti ir jam atlikti politinę išpažintį iš iso gyvenimo. Tamsūnas, kitais žožiaus, pasimojo pamokinti puikiai apsivietusius ir labai talentingus žmones. is pamiršo Konstituciją ir Teisių Bilių.

Jo, Mr. Walter, nelaimė tik tame ad jis nedakainavo aktorių susipratio. Jie nėra pamiršę nei Konstitucijos u jos Teisių Biliumi, nei senų amerikų laisvės tradicijų. Vienas po kito aktorai atėjo į komiteto posėdį, atsistojo rievš Walterį ir pasakė: Mes jokios išažinties tau neduosime. Mes supranta ne savo demokratines teises. Mes nepaairšome Konstitucijos Pirmojo ir Penkojo pataisymų. Mūs yra teisė ir reikalas olitiniai tikėti taip, kaip mes norime. Iūsų yra teisė priklausyti prie tokios olitinės partijos, kuri mums geriausia atinka.

Teismo salė pilna klausovų. Visi jie ktoriams karštai ploja ir Mr. Walteriui eparodo jokios užuojautos. Jis labai usiminęs. Jis pats sako, kad iš pašaukų aktorijų jis negali išgauti jokių informacijų apie jokią konspiraciją mūsų tetre, mūsų radije, mūsų televizijoje. Net komercinė spauda pripažįsta, kad Ir. Walterio pastangos baisiai jam neseika. Jis turės išsinesdinti iš New Yorko visai nieko nepėšęs.

Neaktorius

Gegužės ir birželio mėnesiais šiemet nauau tesandė naujų darbininkų negu parastai samdydavo. Vis viena skaičius pamdytų buvęs didesnis už atstatytųjų — ip sako darbo sekretoriaus raportas.

Praėjusį birželį, gausiausią pieno produkjos laikotarpį, New Yorko miestui teikianems pieną fermeriams mokėjo po \$3.47 už mntą svarų (46,5 kvortos). Privalo būti 5 procento grietinės.

Motorinių vežimų industrija šiemet jau teido virš 5 milijonus gatavų važiuoti. Meuma, kad lig galo metų išleis dar 2 milionus, reiškiant, kad kas nors mažiau terbs arba visai nedirbs ilgoką laiką.

Kiek SLA nariams kainuoja užlaikymas Pild. tarybos?

Šių metų Tėvynės numeriuose 23-24 tilpo finansinis SLA raportas 1954 metų 1-jo bertainio. Ir numeriuose 28-29-30 taip pat yra tilpęs raportas už 1955 metų 1-įj bertainį. Tuose raportuose yra pažymėta, kiek SLA pildomoji taryba per tuos 6 mėnesius pasienė algomis, kelionėmis ir sugaistimis:

Prezidentas C. J. Kalinauskas \$1,239.93.

Vice-prezid. P. Dargis \$1,163.05.

Sekr. M. J. Vinikas \$2,996.

Izd. K. P. Gugis \$1,828.

Dr. kvotėjas S. Biežis \$1,241.90.

Izdo glōbėja A. Devenienė \$878.60.

Izdo glōbėjas J. Maceina \$275.

Viso per 6 mėnesius \$9,622.48.

Pastaba:

Nors izdo glōbėjai dirba vienodą darbą, bet užmokestį ne vienodą gavo. Devenienė yra paėmusi net 603.60 daugiau. Kodėl taip? Už ką tie \$603.60?

Apšvietos komisijos raportas yra tilpęs š. m. Tėvynės 3-me numeryje. Raportas rodo, kad ta komisija nieko neveikė. O vienok tos komisijos narys P. Grigaitis yra paėmęs \$367.20 už nieko neveikimą. Ar tai fraternališka paimti tokia sumą pinigų? Bet mes seniai žinome P. Grigaitį kaip geriausią dolerių fraternalistą.

Peržiūrėjus tą visą finansinį raportą, matosi, kaip SLA pinigai nemažomis sumomis išdalunami pašaliniamis dalykams ir asmenims, kaip tai: V. Požėla, Australijoje, \$80;

B. A. Juodviršis, Vokietijoje, \$112.50; Dikšaitis, Bonn, Vokietijoje, \$50.

SLA reikalui nereikšmingoms įstaigoms, kaip laisvės varpams ir Pittsburgho radijušninkui, dalinama šimtinėmis. Yra kitų panašių davinų ir šlaip neaiškumų. Štai vienas to neaiškumo pavyzdžių:

Š. m. Tėvynės 24 num. pažymėta "įvairūs išmokėjimai \$142.15," o Tėvynės 29 num. \$42.50, viso per abu \$184.65. Nepasakyta kam, nei už ką mokėta. Šitaip elgiasi visi "gudrūs" politikieriai.

Tai ve kur eina mūsų SLA narių sunkiai uždirbti ir i SLA smokėti pinigai. Jais naudojasi visoki politikieriai.

SLA cilinis narys

VETERINARINĖ VAISTINĖ

Veterinarinė vaistinė atidaryta Mažeikiuose. Ja medikamentais reguliariai aprūpina Klaipėdos "Zoo-vettiekimo" bazė.

A. Niemčauskas

3 pusk. Laisvė (Liberty) Šeštad., Rūgp. (Aug.) 20, 1955

arty) Šeštad., Rūgp. (Aug.) 20, 1955

Zeneva. — Pasaulinė atominų reikalų konferencija, kurioje dalyvavo 2,000 mokslininkų, pasibaigė draugiškumo ir kooperacijos atmosferoje.

knoude isianu vaisuju.

Lietuviškos kolonijos

Didelis skaičius sunkiau paliestu vietovių turi nemen-

vaigenu. Didziales nuys pavtinvdė upes ir upokšnius, šliužai daugelyje vietų buvo užplauti, laukai ir miesteliai pavirtu upėmis ir ežerais.

gy ir mašinu tikslams, kuriuos galėtų aptarnauti mažesnis žmonių skaičius. Benediktovas pasakė amerikiečiams, kad Sovietų Sąjungoje derlius

New Yorko ir apylinkės žinios

Aplink mus ir kitur

Kongresiniai tyrinėtojai pabaigė tyrimą — ir išvažiavo didžiai nepatenkinti. Per keturias dienas jie apklausė 23 aktorius, scenaristus, rašytojus, muzikus — vis žmones, kurie surišti su teatru. Tik vienas „kooperavo“ su komitetu, teikė vardus, apgailestavo ir t.t. Visi kiti, naudodamiesi konstitucinėmis teisėmis, neatsakė į tyrinėtojų klausimus, teigė, kad visas tyrinėjimas nekonstitucinis.

Ketvirtadienį tarp kitų buvo klausinėjamas Pete Seeger, jaunas karo veteranas ir pagarsėjęs liaudies dainų dainininkas. Jis atėjo su savo muzikaliu instrumentu, kuriuo pats save akompanuoja, su banžo. Tyrinėtojų galvai Walteriui jis sakė, kad „mielai padainuotų bile kokią liaudies dainą, nes tai per jas jis gali reikšti savo meilę Amerikai.“

Uosto komisija per valandą su puse tarėsi, ką daryti su 114 krovinių-uostininkų, kurie 1954-tais metais buvo išmesti iš darbo už dalyvavimą streike.

Komisija svarstė krovinių apeliaciją grįžti darban, bet tuo tarpu atidėjo sprendimą: tie 114 lieka be darbo.

Westchesterio apskrityje, kuris prie pat New Yorko miesto, republikonai pradėjo akciją, kad neprileisti Liberalų partijos sąrašo ateinančiuose rinkimuose. Republikonai teigia, kad Westchesterio apskrityje liberalai faktinai neturi savo organizacijos, o sąrašas yra „visokių susimetusių kairių elementų.“

Keleri metai atgal į New Yorką atvyko kapitonas Ceplinskis, Lenkijos transatlantinio laivo „Batory“ kapitonas. Jis laivą dezertavo ir nutarė apsigyventi Vakaruose. Šiomis dienomis lenkų tremtinių jūrinių organizacija New Yorke pasmerkė Ceplinskį kaip savanaudišką machinatorių. Jis bandęs suorganizuoti laivininkystės kompaniją, kuri būtų jam asmeniškai nešusi pelnus, bet po „Lenkijos laivyno tremtyje“ priedanga.

Spauda sako, kad New Yorkas ir apylinkė šią vasarą pergyvena nemaloniausią klimatą ilgų metų bėgyje: karščius, tvankumą, oro didelį nepastovumą ir staigų keitimąsi.

Lietuvių Kultūrinio Centro reikalai

Lietuvių Namų Bendrovė gavo gražios paramos nuo sekamų:

Detroito Lietuvių Radijo Klubas paaukojo \$250.00.

Petras ir Agota Norkai, San Francisco, Calif., minėdami savo 52 vedybinio gyvenimo metus, įsirašė į garbės narius, pasimokėdami \$200.00.

Pranas Koklys (Kelly), West Lorne, Ontario, Canada, įsirašė į garbės narius, pasimokėdamas \$100.00.

Jonas Vigin su savo žmona, atvykę iš Floridos, apžiūrėję Kultūrinį Centrą, paaukojo \$20.00.

Sirdingai ačiū už šią gražią paramą. Lauksime daugiau įsirašant į garbės narius.

Lietuvių Kultūrinio Centro reikalais rašant prašome adresuoti sekamai: Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

LNB valdyba

AIDO CHORO PIKNIKAS

Ivyks jau ši sekmadienį, rugpjūčio 21 d., Kasmocių parke, 91 Steamboat Rd., Great Necke.

Piknikas bus labai šaunus. Pats Aido Choras dainuos daug dainų, paskiau sykiu su publika. Dalyvaus Suzanna Kazokytė. Kriauciūnas pateiks humoristinį numerį. Kazakevičiaus orkestras gros šokiams. Reiškia, Aido piknikas publika linksmintis.

Kviečiame visus dalyvauti: pasilinksinti su choriečiais ir sykiu paremti chorą. O choras juk yra mūsų visų ir visiems reikia jį remti.

I pikniką busas nuo Pil. Klubo išeis 12:30, nuo Liberty Auditorijos 1 val. Prashome nesivėluoti, busas išeina lygiai skirtu laiku. Kviečia visus.

Komitetas

Joe Ryan turi parodyt, kur tie jo \$32,000 . . .

Buvęs ILA (uostininkų unijos) „amžinasis prezidentas“ Joe Ryan gavo iš valdžios įsaką pasiaiškinti, kas atsitiko su \$32,000, kuriuos jis skolingas įteigė taksais. Valdžia sako, kad jis neteisingai raportavo savo įteigą, prirašė neteisėtus „priklausančius nuo jo dėl išlaikymo“ asmenis ir t.t.

Vėsu, temperatūra apie 80 laipsnių, giedra.

PARDAVIMAI

Pieninė ir Vištų Farma. 108 akrai, barnė su 36 stacionais, vandens bliūdėliai, traktorius ir visi įrenginiai. 33 galvijai, vištinkai su automatišku vandeniu, vietos dėl 3,000 dedančių vištų. Gyvenimui namas, visi įtaisymai. \$26,000. Patenkinanti išmokėjimai. Scheidell-Schmidt. Jeffersonville, N. Y.

Heidelberg Restaurant

1648 Second Ave.
(tarpe 85 ir 86 Sts.)

Pulkiausiai Gaminami Valgiai ir Gėrimai
Alfred ir Elsie Kinet

CARPET MOVERS

We pick up your wall-to-wall carpet, wash it in our plant and relay it in your new home or apartment. New carpet can be added and matched from our large selection of leading brands. Authorized Hoover Vacuum Cleaners, DLR.

HOFFMAN CARPET CO.

325 E. 23rd St., N. Y. C. MU. 4-4998

PAIEŠKOJIMAS

Norėčiau sužinoti, kur randasi Bronius Stulčas, mano brolio sūnus. Gavau laišką iš Lietuvos, nuo jo brolio Vinco Stulčiaus su liūdnomis žiniomis. Bronius atvažiavo Brooklynan su savo mamyte Ona Stulčiene, po pirmojo pasaulinio karo pas savo tėvelį Jokimą Stulčių. Vėliau jo tėveliai išvyko į Lietuvą 1932 m., su savim išveždami Amerikoj gimusį sūnelį Vincuką.

Aš esu jų tėvo sesuo, Anelė Stulčaitė. Esu girdėjus, kad Brūno visą laiką gyveno Brooklyne ar apylinkėje. Nesu girdėjus nuo jo nuo 1933 m. Tad kas žinote ką apie jį, malonėkite man pranešti, arba tegul pats atsiliepią, už ką būsiu dėkinga. Prašome pranešti sekamu adresu: V. Raktis, 125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J. (161-162)

Policija įvelta netik Coney Island skandale

Policijos komisijonierius Kennedy paskelbė, kad netik iš Coney Island srities policininkai bus perkeliama kitur arba šalinami, bet ir iš kitų Didžiojo New Yorko dalių, ypačiai Manhattano West Sidės. Toje srityje vienas policininkas tapo suimtas už jaunametės mergaitės išniekinimą. Laiskraštis „Daily News“ sako, kad jaunų policininkų ir jaunamiečių prostitucijų draugavimas tapo gan plačiai paplitusiu dalyku.

Coney Islande, kaip jau buvo pranešta, 9 policininkai buvo suareštuoti.

Aktorė Madeline Lee pareiškė: „Ragangaudžiams nepasisekė. Tas reiškia, kad mes turėsime gerą teatrinę sezoną, nes nebus tiek baimės statyti pažangesnius veikalus. Oras pradeda išsiblaivyti.“

MATTHEW A.

BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

Market 2-5172

AIR COOLED

ALFRED J. WEISE'S THE MANSION

54 LINCOLN AVENUE
(1 blokas nuo Merrick Rd.)
Rockville Center, L. I.

Pulkiausiai Valgiški Valgiai

Cocktail Lounge

Vestuvėms—Bankietams

Viešbučio Patogumai

Uždara Pirmadieniai

Telefonuokite

ROCKVILLE CENTER 6-9662

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

Abelnas namų darbas. Daktaro namai. Visi moderniniai įtaisymai. Nuosavas kambarys. Duosime liberaliai laisvalaikio. Alga nenustatyta. Turi kalbėti biskj angliskai. Dėl pasitarimų šaukite:
FA. 4-6882
(161-163)

Merginos-Moterys. Viršaus 18 metų amžiaus. kalbančios angliskai. Statymo-darbas žaislių fabrike. Kreipkitės 9 A. M.
656 E. 133rd St., Bronx
GOTHAM PRESSED STEEL CORP.
(159-166)

HOUSEWORKERS
For fine Westchester Homes. Highest salaries. Part or full time.
UNIVERSAL EMPLOYMENT AGENCY
7 Division St.
New Rochelle 3-8743
(162-163)

MALE and FEMALE

Namų Užlaikymui Para. Dieninė mokykla gražioje vietoje užmiesyje, gražus kambarys ir maudynė. Turi būti sveiki ir turėti gerus pajudijimus ir suprasti biskj angliskai. Lyric 2-7080.
(159-166)

Superintendent (pageidaujama para), su patyrimu. 58 seimų namas. (8313 Bay Parkway, Brooklyn.) Keltuvas, pečius ismatoms deginti, aliejuas šiluma. Gaus 3 rūmų apartamentą ant pirmų lubų. Šaukite SHL 3-0581.
(160-162)

Vyras ir Moterys. Pilnam ar daliam laiko. Pardavinėti aukštos klasės šėrus ir bonus. Duosime vietas gausite gerą komisią ir pilną kooperaciją.
GIBBS & CO.
Park Bldg., Worcester, Mass.
Pleasant 7-7491
(162-168)

HELP WANTED MALE

TOOL & DIEMAKER

1-mos klasės. 15 m. patyrimas. Nuolatinis, gerom sąlygom darbas. Alga nenustatyta. Tiktai patyriusius priimsime.
Box 346
1474 Broadway, N. Y. C.

PRECISION METAL CABINET MAKERS

Gera Proga Patyriusiams. Geros Darbo Sąlygos. Geros Algos. Nuolat. Apdrauda ir kiti gerumai darbininkams.

ELECTRIC ASSOCIATES
Long Branch & Naberall Ave.
Long Branch 6-1100
(162-164)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Maisto Marketas—Staten Island "Self - Service." Moderninis, atnamų projekto. Daug vietos patyrimui. Metinės įteigos \$160,000. Kaina \$12,000 (prisideda tavoras). Mrs. Rose (savininkė)
GI. 7-9192 arba GI. 7-9443
Nuo 10 A. M. iki 6 P. M.
(159-168)

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas

306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Geral Patyręs Barberis